

просуванням вагонів, враховуючи приналежність вагонів до різних власників

при забезпеченні високого рівня економічної доцільності.

УДК 629.4.083

В.М. Запара, О.М. Костенніков, Я.В. Запара

РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТАРИФНОЇ ПОЛІТИКИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МІЖНАРОДНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

V. Zapara, O. Kostennikov, Y. Zapara

RATIONALIZATION OF TARIFF POLICY IN INTERNATIONAL RAIL TRANSPORT

В сучасних умовах суттєво змінюються підходи до ціноутворення на вантажні залізничні перевезення, оскільки, з одного боку, вони мають відповідати вимогам чинного антимонопольного законодавства (стосовно внутрішніх та експортно-імпортних перевезень) та законодавства щодо захисту економічної конкуренції, вимогам пакета директив ЄС по залізничному транспорту, а з іншого боку – сприяти підвищенню конкурентоспроможності залізниць на ринку вантажних перевезень.

Залізничний транспорт як природний монополіст перебуває в нерівних економічних умовах з іншими галузями промисловості, тоді як ціни на продукцію промислових підприємств формуються, як правило, в умовах ринку, а тарифи на послуги залізничного транспорту є державно-регульованими.

Кошти в сумі близько 7,5 млрд грн, які отримані від індексації тарифів на перевезення вантажів у межах України з січня 2015 року, було знівельовано додатковими витратами, пов'язаними із зростанням цін виробників промислової

продукції, індексу інфляції та девальвацією гривні, з них: збільшення витрат на обслуговування запозичень – 4 млрд грн, закупівля товарно-матеріальних цінностей для забезпечення експлуатаційних витрат 1,6 млрд грн, закупівля електроенергії для здійснення перевезень – 1,4 млрд грн та ін.

Тарифи на транзитні перевезення вантажів відображені в «Тарифній політиці залізниць України», мають значно вищий рівень в порівнянні з внутрішніми і не є державно-регульованими. Конкурентність їх досягається шляхом надання знижок експедиторам, яка ні в якому разі не повинна бути нижчою за собівартість перевезення. При визначенні собівартості таких перевезень необхідно враховувати низку особливостей: більшість транзитних перевезень виконується міжнародними транспортними коридорами, на шляху прямування менша кількість переробок вагонів тощо.

Наведені пропозиції щодо врахування особливостей визначення собівартості конкретного транзитного перевезення як станом на сьогодні, так і на перспективу.